**Valiokunnan mietintö TaVM 25/2026 vp─ HE 123/2026 vp**

# Talousvaliokunta

**Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yritys- ja yhteisötietolain eräiden säännösten, Finanssivalvonnasta annetun lain 3 §:n 3 momentin 11 kohdan ja 5 §:n 26 kohdan sekä Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetun lain 1 §:n 7 kohdan f alakohdan ja 10 §:n 11 kohdan kumoamisesta**

## JOHDANTO

### *Vireilletulo*

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yritys- ja yhteisötietolain eräiden säännösten, Finanssivalvonnasta annetun lain 3 §:n 3 momentin 11 kohdan ja 5 §:n 26 kohdan sekä Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetun lain 1 §:n 7 kohdan f alakohdan ja 10 §:n 11 kohdan kumoamisesta (HE 123/2026 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

### *Asiantuntijat*

Valiokunta on kuullut:
- erityisasiantuntija Jyri Oksanen, työ- ja elinkeinoministeriö
- erityisasiantuntija Juho Mäkinen, Patentti- ja rekisterihallitus
- johtava juristi Aleksi Kaakinen, Finanssiala ry
- johtava asiantuntija Ville Kajala, Keskuskauppakamari
- asiantuntija Antti Turunen, Suomen Yrittäjät ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:
- valtiovarainministeriö
- Elinkeinoelämän keskusliitto ry

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:
- oikeusministeriö
- Finanssivalvonta

## HALLITUKSEN ESITYS

Hallituksen esityksessä ehdotetaan yritys- ja yhteisötietolaista, Finanssivalvonnasta annetusta laista ja Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetusta laista kumottavaksi kansainvälistä yhteisötunnistetta eli LEI-tunnistetta koskevat säännökset. Patentti- ja rekisterihallitus ei jatkossa enää antaisi LEI-tunnistetta, joka oikeushenkilöllä tulee olla sen käydessä arvopaperikauppaa.

Tunniste olisi tämän jälkeen haettava tunnisteita antavilta muilta palveluntarjoajilta. Patentti- ja rekisterihallituksen aikaisemmin antamat tunnisteet siirrettäisiin muiden palveluntarjoajien hallinnoitavaksi.

Lisäksi Finanssivalvonnalta ehdotetaan poistettavaksi LEI-tunnisteisiin liittyvät lakisääteiset viranomaistehtävät, koska LEI-tunnisteiden palveluntarjoajia valvoo ja ohjaa LEI-järjestelmää hallinnoiva Global Legal Entity Identifier Foundation eli GLEIF.

Esitys on osa julkisen talouden sopeuttamistoimia, joilla viranomaisten lakisääteisiä tehtäviä karsitaan.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan noin kahden vuoden kuluttua siitä, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

## VALIOKUNNAN PERUSTELUT

*Ehdotuksen tausta ja lähtökohdat*

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että kansainvälistä yhteisötietotunnistetta eli LEI-tunnistetta koskevat säännökset kumotaan yritys- ja yhteisötietolaista. Patentti- ja rekisterihallitus (PRH) ei enää jatkossa antaisi LEI-tunnisteita, vaan tunnistetta tulisi hakea muilta palveluntarjoajilta. Lisäksi Finanssivalvonnasta annetusta laista ja Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetusta laista ehdotetaan kumottavaksi säännökset, jotka koskevat Finanssivalvonnan LEI-tunnisteisiin liittyviä viranomaistehtäviä ja LEI-tunnisteita myöntäviltä palveluntarjoajilta perittäviä valvontamaksuja.

Ehdotus on osa julkisen talouden sopeuttamistoimia. Sen tavoitteena on keskittää resursseja viranomaisten ydintehtäviin sekä vahvistaa LEI-tunnisteita antavien yksityisten palveluntarjoajien asemaa markkinoilla.

Talousvaliokunta pitää hallituksen esitykseen sisältyviä ehdotuksia perusteltuina ja puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana jäljempänä esitetyin huomautuksin.

*Ehdotuksen vaikutukset LEI-tunnusten antamiseen ja hallinnointiin*

LEI-tunniste (legal entity identifier) on rahoitusmarkkinoiden läpinäkyvyyttä lisäävä kansainvälinen yhteisötunniste. LEI-tunnistejärjestelmää hallinnoi maailmanlaajuisesti kansainvälinen voittoa tavoittelematon säätiö Global Legal Entity Identifier Foundation (GLEIF), joka akkreditoi paikalliset palveluntarjoajat ja ylläpitää maksutonta tietokantaa LEI-tunnisteista. Palveluntarjoajana voi toimia viranomainen tai yksityinen toimija.

LEI-tunniste on vuodesta 2018 lähtien ollut pakollinen pörssiosakkeilla, ETF-rahasto-osuuksilla, muilla pörssinoteeratuilla arvopapereilla tai johdannaisilla kauppaa käyville yhteisöille. Lisäksi LEI-tunnistetta käytetään tietojen oikeellisuuden ja kattavuuden varmistamiseen kaupparaportoinnissa, viranomaisraportoinnissa ja vakavaraisuuslaskennassa. Sillä on tärkeä

rooli myös maksun tiedot -asetuksen (2023/1113) mukaisena tunnisteena, jota hyödynnetään varainsiirtojen selvittämiseen rahanpesua koskevissa tutkinnoissa.

LEI-tunnusten myöntäminen annettiin PRH:n tehtäväksi vuonna 2014. PRH:n antamia ja hallinnoimia LEI-tunnuksia on noin 37 000 kappaletta ja niiden osuus on 85 prosenttia kaikista suomalaisille yhteisöille annetuista ja 90 prosenttia aktiivisista LEI-tunnisteista. Suomi on ainoa Pohjoismaa, jossa viranomainen toimii LEI-tunnusten antajana. Suomen lisäksi Euroopan maista vain Ranskassa, Alankomaissa, Italiassa, Espanjassa ja Sveitsissä viranomainen antaa LEI-tunnisteita. Nykyisin verkossa toimii myös useita yksityisiä palveluntarjoajia, joilta suomalaiset oikeushenkilöt voivat hankkia LEI-tunnisteen. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan akkreditoituja palveluntarjoajia on yli kymmenen, joista aktiivisia yksityisiä palveluntarjoajia on ainakin kolme. Näistä yksi tarjoaa palvelua myös ruotsin kielellä.

Asiantuntijakuulemisessa tuotiin esiin, että Keskuskauppakamari on hakenut LEI- järjestelmää hallinnoivalta GLEIF:ltä oikeutta toimia LEI-tunnisteiden antajana ja hallinnoijana. Esitetyn arvion mukaan Keskuskauppakamarin akkreditointiprosessi saadaan päätökseen ennen hallituksen esityksessä esitetyn noin kahden vuoden pituisen siirtymäajan päättymistä. Valiokunta toteaa, että Keskuskauppakamarin tuleva tehtävä LEI-tunnusten antajana lisää markkinaehtoista palveluntarjontaa ja kilpailua sekä helpottaa tunnusten saatavuutta erityisesti suomen- ja ruotsinkielistä palvelua tarvitsevien yhteisöjen näkökulmasta.

*Ehdotuksen vaikutukset Finanssivalvonnan tehtäviin*

Finanssivalvonnasta annetusta laista ja Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetusta laista ehdotetaan kumottavaksi säännökset, jotka koskevat Finanssivalvonnan LEI-tunnisteisiin liittyviä viranomaistehtäviä ja LEI-tunnisteita myöntäviltä palveluntarjoajilta perittäviä valvontamaksuja. Ehdotuksen taustalla on aiemmin toteutettu kansainvälisen yhteisötunnistejärjestelmän uudistaminen, jonka seurauksena kansallisten viranomaisten valvontatehtävät poistuivat, kun tunnisteita myöntävien toimintayksiköiden valvonta ja ohjeistaminen siirtyi keskitetysti GLEIF:n tehtäväksi. Talousvaliokunta pitää ehdotusta perusteltuna.

*Voimaantulo ja siirtymäaika*

Hallituksen esityksen mukaan laki on tarkoitettu tulemaan voimaan noin kahden vuoden kuluttua siitä, kun se on hyväksytty ja vahvistettu. PRH ei enää lain voimaantulon jälkeen myönnä uusia tunnuksia, ja sen tulee ilmoittaa tehtävästä luopumisesta GLEIF:lle viimeistään vuosi ennen toiminnan lopettamista. Ehdotuksen mukaan PRH tarjoaa oikeushenkilöille mahdollisuuden omalla kustannuksellaan siirtää tunniste haluamansa palveluntarjoajan hallinnoitavaksi. Muussa tapauksessa siirto tapahtuu massasiirtona niin, että GLEIF päättää PRH:n hallinnoimien LEI-tunnisteiden allokoinnista muille palveluntarjoajille. Hallituksen esityksen mukaan palveluntarjoajilta ei peritä maksua tunnisteiden massasiirrosta.

Talousvaliokunta pitää asiantuntijalausuntojen tavoin tärkeänä, että LEI-tunnisteiden siirrolle varattu siirtymäaika on riittävän pitkä, ja että tunnisteiden massasiirto muille palveluntarjoajille toteutetaan hallitusti niin, että toiminta voi jatkua sujuvasti ilman keskeytyksiä. Erityisesti on

huolehdittava siitä, ettei siirto haittaa oikeushenkilöiden normaalia toimintaa tai vaikeuta kaupankäyntiä arvopaperimarkkinoilla.

*Muutoksesta aiheutuvat säästöt ja kustannukset*

LEI-tunnisteiden antaminen ja hallinnointi on PRH:lle kustannusvastaavaa, koska yhteisöiltä perityt maksut pääsääntöisesti kattavat toiminnasta aiheutuvat menot. Tehtävän jatkuminen ennallaan kuitenkin edellyttäisi LEI-tunnisteiden käsittely- ja asiointijärjestelmän uudistamista, josta aiheutuisi 500 000—600 000 euron kustannus. Toisaalta tehtävästä luopumisesta ja LEI-tunnisteiden hallinnansiirrosta muille palveluntarjoajille aiheutuu PRH:n arvion mukaan noin 200 000 euron kustannukset, mikä vähentää ehdotuksesta aiheutuva suoraa säästöä. Valiokunta viittaa saamiinsa asiatuntijalausuntoihin, ja toteaa, että suurin säästö syntyy siitä, että LEI-tunnisteiden antamiseen ja hallinnointiin ei tarvitse enää osoittaa henkilöresursseja, ja näin vapautuneet resurssit voidaan käyttää PRH:n ydintehtävien hoitamiseen.

Hallituksen esityksen mukaan PRH on ollut suomalaisille yhteisöille edullisin LEI-tunnisteiden palveluntarjoaja. Uudistuksesta oikeushenkilöille aiheutuva vuotuinen kustannusten lisäys olisi yhteensä noin 900 000 euroa ja 23 euroa oikeushenkilöä kohden olettaen, että LEI-tunnisteet siirrettäisiin pääsääntöisesti massasiirtona ja allokointi tapahtuisi tasaisesti eri palveluntarjoajien kesken. Talousvaliokunta pitää tärkeänä huolehtia siitä, ettei ehdotettu uudistus vaikeuta palvelun saatavuutta, heikennä sen tasoa tai merkittävästi nosta palvelun hintaa. Erityisesti pienyrittäjien toiminnan kannalta on tärkeää, että LEI-tunnisteen saa jatkossakin edullisesti, eikä hintataso ehdotuksen seurauksena merkittävästi nouse.

Ehdotus aiheuttaa kustannuksia myös Finanssialan toimijoille. Valiokunnan saamassa asiantuntijalausunnossa todetaan, että kustannuksia on vaikea ennakoida, mutta ehdotuksen edellyttämien järjestelmämuutosten kustannukset yksittäiselle yhtiölle voivat olla jopa satoja tuhansia euroja, koska LEI-tunnisteet eivät olisi enää saatavilla yritys- ja yhteisötietojärjestelmässä. Valiokunta kiinnittää tältä osin huomiota siihen, että yritys- ja yhteisötietojärjestelmään on tallennettu vain PRH:n antamat LEI-tunnisteet, ja kaikkia toimijoita koskevat tiedot ovat joka tapauksessa kattavasti saatavilla vain GLEIF:n ylläpitämästä kansainvälisestä yhteisötunnistejärjestelmästä.

## VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Talousvaliokunnan päätösehdotus:

> *Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 123/2026 vp sisältyvän lakiehdotuksen.*

**Valiokunnan mietintö TaVM 25/2026 vp**

Helsingissä 2.10.2026

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Vilhelm Junnila ps
varapuheenjohtaja Pauli Aalto-Setälä kok
jäsen Noora Fagerström kok
jäsen Kaisa Garedew ps
jäsen Lotta Hamari sd
jäsen Timo Harakka sd
jäsen Riitta Kaarisalo sd
jäsen Timo Mehtälä kesk
jäsen Matias Mäkynen sd
jäsen Merja Rasinkangas ps
jäsen Johannes Yrttiaho vas
varajäsen Teemu Kinnari kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Johanna Rihto-Kekkonen